

Riktlinje för skolskjuts inom bildningsnämndens verksamhet

Antagen av: Bildningsnämnden den 14 februari 2024, § 36

Giltighetstid: Gäller tills vidare

1. Skolskjuts enligt skollagen

Rätten till *skolskjuts* regleras i skollagen.

Elever i förskoleklassen, grundskolan, anpassad grundskola och anpassad gymnasiesärskola kan, under vissa förutsättningar (se punkten 3. *Grunder för att beviljas skolskjuts eller skoltransport* nedan), ha rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka.

Denna rätt gäller inte elever som väljer att gå i en annan skola än den där kommunen annars skulle ha placerat dem. Skolskjuts ska i dessa fall endast anordnas om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. I praktiken innebär det att skolskjuts ska anordnas om det inte innebär någon merkostnad för kommunen, jämfört med om eleverna hade gått i den skola där kommunen annars skulle ha placerat dem. Elever som väljer att gå i en fristående skola i annan kommun har inte rätt till skolskjuts.

Rätten till skolskjuts gäller i förhållande till skoldagens början och slut. Elever har inte rätt till skolskjuts till och från fritidshem på morgonen (innan skoldagens början) eller på eftermiddagen (efter skoldagens slut).

1.1 Anvisad skola

I Trelleborgs kommun genomförs skolval för elever som ska börja förskoleklass, samt för elever som går på en skola där nästkommande årskurs inte finns. Det sistnämnda gäller i regel elever som går på en F-6-skola, och ska börja årskurs 7 på en annan skola. I skolvalet lämnar elevernas vårdnadshavare önskemål om skolplacering.

I samband med skolvalet, när samtliga vårdnadshavare har haft möjlighet att lämna önskemål om skolplacering, fastställs en anvisad skola för varje elev. Den anvisade skolan är den skola där kommunen placerar eleven om elevens vårdnadshavare inte

lämnar något önskemål om skolplacering, eller om eleven inte får plats på någon av de skolor som elevens vårdnadshavare har önskat. Den anvisade skolan är således den skola, i relation till skollagens bestämmelser avseende elevers rätt till skolskjuts, där kommunen hade placerat eleven om elevens vårdnadshavare inte hade gjort något eget val.

För elever som har gjort sitt skolval innan skolvalet inför läsåret 2021/2022, räknas fortsatt den skola som eleven tillhörde enligt kommunens tidigare skolutpagningsområden, som den skola där kommunen hade placerat eleven om elevens vårdnadshavare inte hade gjort något eget val.

För att en elev ska kunna beviljas skolskjuts gäller således att eleven måste gå på sin anvisade skola, eller på den skola eleven tillhörde enligt kommunens skolutpagningsområden vid tidpunkten för elevens skolval. Alternativt att skolskjuts till skolan där eleven går inte innebär någon merkostnad för kommunen.

Skolskjuts kan också beviljas om kommunen av någon anledning har placerat eleven på en annan skola.

En elev som flyttar (byter folkbokföringsadress) inom kommunen har rätt att behålla sin skolplacering. Flytten föranleder dock en ny prövning av elevens rätt till skolskjuts. Detsamma gäller för elever som byter skola. Vid prövning av rätten till skolskjuts för en elev som har flyttat inom kommunen och/eller valt att byta skola, görs en bedömning om den skola där eleven är placerad kan anses vara den skola där kommunen skulle ha placerat eleven.

Elever som flyttar till Trelleborgs kommun efter ordinarie skolvalsperiod, och som inte deltar i skolvalet, erbjuds plats på en skola nära hemmet (där det finns plats). För att en elev som har flyttat till kommunen ska kunna beviljas skolskjuts, gäller att eleven går på den skola där kommunen har erbjudit placering, alternativt att skolskjuts till en annan skola kan ske utan merkostnad för kommunen.

1.2 Växelvis boende

Elever som bor växelvis, lika mycket hos båda vårdnadshavarna, har rätt att få sitt skolskjutsbehov prövat från båda vårdnadshavarnas adresser. Detta gäller förutsatt att båda vårdnadshavarna är bosatta i kommunen.

2. Skoltransport enligt lokalt politiskt beslut

I Trelleborgs kommun erbjuds alla elever som väljer en kommunal eller fristående grundskola inom Trelleborgs kommun *skoltransport*, det vill säga transport till och från skolan, enligt samma kriterier och villkor som gäller för de elever som omfattas av rätten till skolskjuts enligt gällande lagstiftning och praxis.

Detta innebär att elever som väljer en annan skola *inom kommunen* än den där kommunen annars skulle ha placerat dem, och inte beviljas *skolskjuts* eftersom det skulle innebära en merkostnad för kommunen jämfört med om eleverna hade gått på den skola där kommunen annars skulle ha placerat dem, i stället kan beviljas motsvarande *skoltransport*.

Erbjudandet om *skoltransport* innebär i praktiken att elever erbjuds ”skolskjuts” oavsett val av skola, förutsatt att eleven går på en skola inom kommunen och att

eleven i övrigt uppfyller någon av de grunder som krävs för att beviljas skolskjuts eller skoltransport (se punkten 3. *Grunder för att beviljas skolskjuts eller skoltransport* nedan).

3. Grunder för att beviljas skolskjuts eller skoltransport

Elever har enligt skollagen rätt till skolskjuts, om sådan skjuts behövs med hänsyn till *färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning* eller någon *annan särskild omständighet*.

3.1 Färdvägens längd

För att beviljas skolskjuts eller skoltransport med hänsyn till färdvägens längd krävs i Trelleborgs kommun att avståndet mellan hemmet och skolan ska vara minst:

- 2 km för elever i årskurs F-6
- 4 km för elever i årskurs 7-9

På motsvarande sätt får avståndet mellan hemmet och skolskjutshållplatsen vara högst:

- 2 km för elever i årskurs F-6
- 4 km för elever i årskurs 7-9

Det är den närmaste vägen som eleven kan gå eller cykla (ej fågelvägen) som ska ligga till grund för prövningen av elevers rätt till skolskjuts eller skoltransport.

3.2 Trafikförhållanden

Vid prövningen av elevers rätt till skolskjuts eller skoltransport är det ibland inte tillräckligt att endast pröva färdvägens längd. Hänsyn ska också tas till trafikförhållandena på den anvisade skolvägen. Beslutsfattaren i skolskjutsärenden gör en bedömning om vägen är trafiksäker efter inhämtat utlåtande eller granskning på plats.

3.3 Funktionsnedsättning

En elevs funktionsnedsättning ska styrkas genom intyg från läkare samt i förekommande fall utlåtande från sakkunnig på skolan (ex. skolhälsovård, kurator, psykolog). Av intyget ska det framgå på vilket sätt funktionsnedsättningen medför behov av skolskjuts samt för vilken tid skolskjutsbehovet bedöms kvarstå.

3.4 Annan särskild omständighet

Prövningsgrunden *annan särskild omständighet* ger utrymme för kommunen att göra en helhetsbedömning av elevens behov och situation i det individuella fallet. Denna grund kan exempelvis bli aktuell för elev som råkat ut för en olycka och fått en funktionsnedsättning som inte är varaktig.

Prövningen görs av beslutsfattaren i skolskjutsärenden efter inhämtande av läkarintyg (eller motsvarande) och /eller i samråd med personal inom skolenheten med god kännedom om elevens personliga förhållanden. Av intyget ska det framgå

varför det finns ett behov av skolskjuts samt för hur lång tid skolskjutsbehovet bedöms kvarstå.

4. Färdsätt

Skolskjuts och skoltransporter kan ske med kommunens egna skolbussar, linjetrafik (busskort för resa med Skånetrafiken) eller upphandlad skoltaxi. Skolskjutsen och skoltransporterna kan också ske med en kombination av ovan nämnda färdsätt.

Inom ramen för gällande lagstiftning och praxis, samt riktlinje för skolskjuts inom bildningsnämndens verksamhet (detta dokument), planeras elevernas resor med fokus på säkerhet och kostnadseffektivitet.

För elever i årskurs 7-9 gäller att de i första hand ska resa med linjetrafiken. Enligt beslut i kommunstyrelsen (KS 2021-04-07, § 71) erhåller samtliga barn och ungdomar i gymnasieåldern och i ålder för grundskolans årskurs 7-9, dvs. barn 13-15 år och ungdomar 16-18 år, som är folkbokförda i Trelleborgs kommun, en *ungdomsbiljett* för resa med kollektivtrafiken från och med läsåret 2021/2022. För de elever som inte kan resa med linjetrafiken till och från skolan, planeras i andra hand resa med kommunens egna skolbussar och i sista hand med skoltaxi.

Elevernas resor kan dock, även i de fall resa med linjetrafiken fungerar, planeras med skolbuss i de fall det fungerar med skolbuss *och* elevernas vårdnadshavare har önskat det. Detta gäller företrädesvis i de fall det ändå finns skolbuss som passerar, ex. för att transportera yngre elever (i vissa fall yngre syskon) till och från skolan. Det kan också finnas andra situationer där resa med skolbuss kan ordnas med mindre förändringar i befintlig planering.

För elever i årskurs F-6 gäller vanligtvis att skolskjuts och skoltransporter i första hand planeras med kommunens egna skolbussar, i andra hand med linjetrafik och i sista hand med skoltaxi.

Färdsättet kan ändras om förutsättningarna för skolskjutsplaneringen förändras, eller i takt med att eleven blir äldre och därav har en högre trafikmognad.

4.1 Res- och väntetider

För resa till och från skolan gäller att restiden inte bör överstiga 60 minuter enkel resa.

För elever i årskurs F-3 gäller att väntetiden inte bör vara längre än 30 minuter i samband med skoldagens början och 30 minuter i samband med skoldagens slut. För elever i årskurs 4-9 bör väntetiden inte vara längre än 30 minuter i samband med skoldagens början och 60 minuter i samband med skoldagens slut.

Skolskjutsverksamheten fastställer, efter dialog med skolorna, ramschema (start- och sluttider) för respektive skola och årskurs, och det är ramschemat som är utgångspunkten för skolskjutsplaneringen. Om skolan i sin schemaläggning planerar undervisningsfri tid i samband med skoldagens början eller slut kan den faktiska väntetiden bli längre.

För elever som väljer att gå i en annan skola än den där kommunen annars skulle ha placerat dem, kan det vara svårare att hålla de maximala res- och väntetider som inte bör överskridas.

4.2 Busskort

Busskort delas normalt sett ut till elever i årskurs 4 och uppåt. Eftersom barn mognar i olika takt kan dock andra bedömningar göras i enskilda fall. Busskort kan även delas ut till elever i årskurs F-3 efter samråd med vårdnadshavare.

5. Skolskjuts är hemkommunens ansvar

Elevens hemkommun ska ombesörja att skolskjuts anordnas. Hemkommunen är normalt sett den kommun där eleven är folkbokförd. I Trelleborgs kommun är det bildningsnämnden som ansvarar för frågor om skolskjuts.

5.1 Beslut

Bildningsnämnden har delegerat rätten att fatta beslut om *skolskjuts* och *skoltransport* till tjänstepersoner på bildningsförvaltningen.

5.2 Möjligheter att överklaga

Enligt skollagen kan vissa beslut om skolskjuts överklagas genom ett så kallat *förvaltningsbesvär*. Det innebär att beslutet kan överklagas av den som beslutet angår och om beslutet går denne emot. Förvaltningsdomstolen prövar beslutets laglighet och lämplighet och kan ersätta kommunens beslut med ett annat beslut. Övriga beslut om skolskjuts, samt beslut om skoltransport, kan överklagas genom *laglighetsprövning enligt kommunallagen*. Det innebär att beslutet kan överklagas av den som är kommunmedlem. Förvaltningsdomstolen prövar här endast beslutets laglighet och kan inte ersätta kommunens beslut med ett annat beslut.

5.3 Skolskjuts i en annan kommun än hemkommunen

Elever som tas emot i en annan kommuns skola på grund av personliga förhållanden och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen, har enligt skollagen rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

Den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas. Kommunens kostnader ska ersättas av elevens hemkommun.

6. Ansvar och säkerhet

6.1 Ansvaret under resan

Det är elevens vårdnadshavare som ansvarar för eleven på vägen mellan hemmet och skolskjutshållplatsen samt vid hållplatsen till dess att eleven stigit på transporten. Eleven ska infinna sig på hållplatsen i god tid och senast 5 minuter före avgång.

Kommunen eller leverantören av upphandlade transporter tar över ansvaret för eleven då denne har stigit på skolskjutsen. Under färden är det föraren som ansvarar för eleven.

Skolan tar över ansvaret för eleven då denne stiger av skolskjutsen. Skolan har ansvaret för eleven till dess att eleven stiger på skolskjutsen för transport hem från skolan. Skolan ansvarar då för att eleven är i tid till avgång.

Skolan ansvarar vidare för att det finns personal som svarar för ordningen i samband med på- och avstigning vid skolan.

Under hemtransporten är det åter föraren som ansvarar för eleverna. Ansvaret återgår till elevens vårdnadshavare då eleven stiger av skolskjutsen.

6.2 Resa med skolbuss eller skoltaxi i mån av plats

För elever i årskurs F-9 finns möjlighet att följa med annan elev hem på skolbussen efter skolan, så kallad kompisåkning. Möjligheten gäller endast i mån av plats, dvs. om det finns plats på den aktuella turen.

I övrigt är det endast elever som har beslut om *skolskjuts* eller *skoltransport* som får resa med kommunens skolbussar och upphandlad skoltaxi. Det är alltså inte möjligt för andra elever, eller för allmänheten, i andra fall än vid så kallad kompisåkning på kommunens skolbussar, att resa med skolbuss eller skoltaxi i mån av plats.

För elever som har beslut om *skolskjuts* eller *skoltransport* med skolbuss, finns dock även möjlighet att åka med annan, tidigare eller senare, skolbussavgång hem från skolan i mån av plats. Detta kan exempelvis bli aktuellt vid schemaförändringar, samt för elever som deltar i läxhjälp efter skoldagens slut.

Möjligheten att åka med tidigare eller senare skolbussavgång gäller endast för elever som skulle ha åkt skolbuss hem efter skolan den aktuella dagen. Möjligheten gäller alltså inte för elever som är på fritids efter skolan, även om eleven har beslut om *skolskjuts* eller *skoltransport* med skolbuss till skolan på morgonen, eller hem efter skolan andra dagar då eleven inte är på fritids efter skolan.

Alla resor i mån av plats enligt ovan gäller endast på befintliga skolbussturer. Inga avvikelser ska göras vad avser tider eller hållplatser i fastställda turlistor. Det kan i det sammanhanget skilja sig mellan olika avgångar på eftermiddagen, vilka hållplatser skolbussen trafikerar.

6.3 Svåra trafikförhållanden

I samband med svåra väderförhållanden eller dåligt väglag kan skolskjutstrafiken påverkas. Beslut om att ställa in all eller viss trafik, eller att tidigarelägga hemtransporter, fattas av ansvarig för kommunens skolbussverksamhet.

Varje enskild förare kan dessutom fatta beslut om att inte trafikera en viss vägsträcka eller hållplats. Elevernas och förarnas säkerhet är alltid avgörande när beslut fattas.

Vid en bedömning att en vägsträcka eller hållplats inte kan trafikeras under en viss period kan beslut fattas om fastställande av en alternativ hållplats. Elevens avstånd mellan hemmet och skolskjutshållplatsen får i dessa fall tillfälligt vara längre än vad som annars gäller enligt denna riktlinje (se punkten 3.1 *Färdvägens längd* ovan).

6.4 Försenade eller inställda turer

Om en elev har väntat på bussen eller taxibilen i 15 minuter och denna ännu inte har kommit ska eleven återvända hem och kontakta sin skola. Den så kallade *15-minutersregeln* gäller alla skoldagar året runt.

Vid svåra trafikförhållanden, i första hand i samband med snöoväder och svårt vinterväglag, kan skolskjutsverksamheten också gå ut med information om att all eller viss trafik är inställd, och/eller att elever och vårdnadshavare ska observera att 15-minutersregeln gäller.

I de fall vårdnadshavare själva skjutsar eleverna till skolan förutsätts att de också skjutsar eleverna hem från skolan.

6.5 Ordningsregler

Bildningsförvaltningen utarbetar ordningsregler för skolbuss. Dessa gäller för de elever som åker skolbuss till och från skolan, men också för andra skolbusstransporter, exempelvis transporter till badhus eller språkundervisning på annan skola. Bildningsförvaltningen tillser att samtliga elever och vårdnadshavare informeras om ordningsreglerna. Ordningsreglerna finns också tillgängliga på kommunens hemsida.

Vårdnadshavare till elever som ska åka skoltaxi informeras om vilka ordningsregler som gäller för taxitransporter.

7. Övriga frågor

7.1 Borttappade busskort och färdbevis

En elev som tappat sitt busskort för resa med Skånetrafiken, erhåller ett nytt kort men får själv stå för den kostnad som Skånetrafiken debiterar kommunen för ersättningskortet.

En elev som tappat sitt färdbevis för resa med kommunens skolbussar, erhåller ett nytt färdbevis men ska ersätta kommunen för de merkostnader som uppstår.

7.2 Resor i samband med praktik

Resor till och från praktikplats som ordnas av eleven bekostas av eleven. Nödvändiga resor till och från praktikplats som anvisats av skolan bekostas av skolan.

7.3 Tillfälligt behov av transport vid olycksfall

Trelleborgs kommun har tecknat en kollektiv olycksfallsförsäkring för barn, elever och andra grupper inom kommunens verksamhetsområde. Vid behov av transport till och från skolan till följd av ett olycksfall, så ska elev/vårdnadshavare kontakta försäkringsbolaget.

8. Tillämpningsanvisningar och rutiner

Utifrån gällande lagstiftning och praxis samt denna riktlinje är det bildningsförvaltningens ansvar att utarbeta och fastställa de tillämpningsanvisningar och rutiner som behövs för en effektiv och rättssäker handläggning, och för att transport av elever ska ske på ett tryggt och säkert sätt.